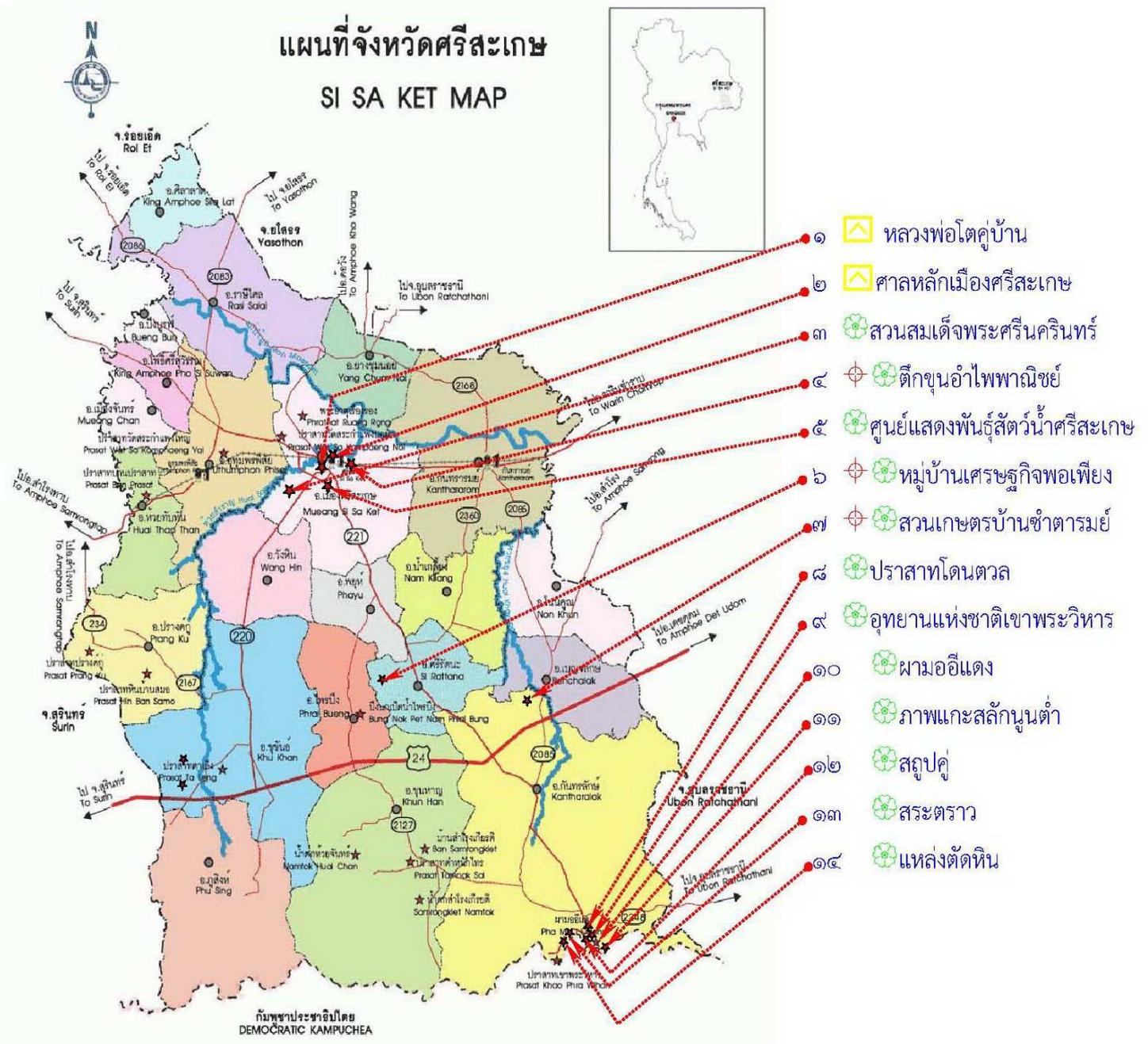

แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว ๕ สินค้าทางวัฒนธรรม จังหวัดศรีสะเกษ (เส้นทางที่ ๒)

วัด สังกัดศีลพิธี

ของฝาก อาหาร ของที่ระลึก

แหล่งท่องเที่ยว

หลวงพ่โต (พระพุทธรูป)

พระพุทธรูปคู่มืองจังหวัดศรีสะเกษ

หลวงพ่โต ประดิษฐานอยู่ในวิหารหลวงพ่โตวัดมหาพุทธารามปัจจุบันนี้ ในตำนานเมืองศรีสะเกษเล่าว่า มีการค้นพบหลวงพ่โตในสมัยสร้างเมืองใหม่ที่ “ดงไฮสามขา” หลวงพ่โตที่พบ มีสภาพเป็นตุ๊กตาทิน ขนาดเท่าแทน แต่พอไปวัดโดยการโอบด้วยแขนกลับขยายใหญ่ขึ้นจนโอบไม่หุ้ม ดังตำนานเล่าว่า “ที่ตั้งวัดพระโต มีป่าเครื่องมือช่างร่มครีมหนาแน่น ในขณะที่ถางป่านั้นได้พบตุ๊กตาทิน รูปหนึ่ง มีลักษณะคล้ายพระพุทธรูป เล่ากันว่า ตุ๊กตาทินองค์นี้มีอภินิหารเป็นพิเศษ คือเมื่อมองดูจะเห็น เป็นรูปเล็ก ๆ เท่าแขนคนธรรมดา แต่พอเข้าไปกอดเข้าใกล้กลับโอบไม่รอบ พวกราษฎรพากันฉงนยิ่งนัก จึงไปบอกอาจารย์ศรีธรรมมาผู้เป็นใหญ่ เมื่อรู้ว่าเป็นจริงก็เลยทำพิธีสมโภชกันขนานใหญ่ และขนานนาม ตุ๊กตาทินองค์นี้ว่า “พระโต” ซึ่งต่อมาได้นำอิฐหรือปูนสร้างเสริมให้ใหญ่จริงๆ ดังที่เห็นกันในปัจจุบัน (จากวัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ ฯ หน้า ๑๕๖)

แต่ตำนานที่ค่อนข้างสอดคล้องกับประวัติศาสตร์เมืองศรีสะเกษ จนเป็นที่ยอมรับ กันอย่างกว้างขวาง เล่ากันว่า หลวงพ่โตองค์จริงนั้น ถูกหุ้มอยู่ข้างใน เป็นพระพุทธรูปหินดำเกลี้ยง (บางแห่งว่าหินเขียว บางแห่งว่าหินแดง) ปางมารวิชัย (ปางสะดุ้งมาร) เดิมมีหน้าตักกว้างยาว ๒.๕๐ เมตร ต่อมากลัวว่าพวกมิฉฉาซีจะทำให้เสียหาย จึงมีผู้ศรัทธาหุ้มเสริมองค์จริงเข้าไปหลายครั้ง จนถึงปัจจุบันนี้ มีขนาดหน้าตัก ๓.๕๐ เมตร ความสูงตั้งแต่พระเศวตาลงมา ๖.๘๕ เมตร เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๙ ได้มีการสร้างวิหารใหญ่ครอบซึ่งมีความกว้าง ๑๔.๐๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

ในขณะนี้ จึงพอที่จะสรุปได้ว่า มีการค้นพบหลวงพ่โตเมื่อ พระยาวิเศษภักดี (ชม) ย้ายเมืองมาตั้งใหม่ในสถานที่ที่เป็นจังหวัดศรีสะเกษปัจจุบัน และได้สร้างวัดพระโตเป็นวัดคู่มืองศรีสะเกษขึ้นใน ปีพ.ศ. ๒๓๒๘ และนับถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. ๒๕๕๖) วัดพระโตมีอายุ ๒๒๖ ปี

ประวัติวัดมหาพุทธาราม (วัดพระโต)

วัดมหาพุทธาราม (วัดพระโต) ได้ชื่อว่าเป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่มืองศรีสะเกษ ก็เนื่องจากใน ปีพ.ศ. ๒๓๒๘ เป็นปีที่เจ้าเมืองศรีสะเกษคนที่ ๒ พระยาวิเศษภักดี (ชม) ได้ย้ายเมืองศรีสะเกษ จากที่ตั้งเดิมบ้านโนนสามขาสระกำแพงมาตั้งที่บริเวณที่เป็นศาลหลักเมืองในปัจจุบัน ในขณะที่สร้างเมืองนั้น มีคนไปพบหลวงพ่โต ภายในใจกลางป่าแดง (ขณะนั้นบริเวณวัดพระโตเป็นป่าแดง) จึงได้อุปัชฌ์บำรุง โดยให้สร้างวัดขึ้นบริเวณที่พบหลวงพ่โต ตั้งชื่อว่า “วัดพระโต หรือวัดป่าแดง” ได้จัดหาพระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาปกครองก่อสร้างเสนาสนะที่จำเป็นต่างๆ เจ้าเมืองศรีสะเกษคนต่อมาไม่ว่าเจ้าพระยาวิเศษภักดี(โต) หรือเจ้าพระยาวิเศษภักดี (บุญจันทร์) เป็นต้น ก็ได้อุปัชฌ์เอาใจใส่บำรุงวัดพระโตเสมือนเป็นวัดคู่บ้านคู่มืองศรีสะเกษตลอดมา トラบเท่าที่ศรีสะเกษได้กลายเป็นจังหวัด ตามกฎหมายแบ่งเขตการปกครอง ซึ่งเปลี่ยนชื่อตำแหน่งเจ้าเมืองใหม่เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกคนต่างก็ให้ความเคารพยำเกรง เมื่อมาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ถือเป็นประเพณีที่ต้องมาทำพิธีบูชาสักการะหลวงพ่โต ในวิหารก่อนเสมอ

ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๔๙๑ คณะสงฆ์ศรีสะเกษ ซึ่งมีพระชินวงศาจารย์ (มหาอิม คณะธรรมยุติ) ซึ่งเป็นเจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษขณะนั้น ดำริจะเปลี่ยนชื่อวัดพระโตหรือวัดป่าแดงเป็นวัดมหาพุทธวิสุทธิอาราม แต่คณะกรรมการสงฆ์จังหวัด ได้พิจารณาเห็นควรเพียงชื่อว่า วัดมหาพุทธาราม จึงได้ชื่อ “วัดมหาพุทธาราม” มาแต่บัดนั้น (ทั้งนี้ตามบันทึกของมหาประยูร วัดมหาพุทธาราม)

ในขณะนั้น มีวัดเก่าแก่ที่มีอายุใกล้เคียงกัน รายล้อมวัดมหาพุทธารามอยู่ทุก ๆ ด้าน เหมือนเป็นปราการเฝ้าระวังของนครหลวง อยู่ ๕ วัด คือ

๑. วัดหลวงศรีสุ่มงค์ หรือวัดหลวงสุ่มังคลาราม พระอารามหลวงปัจจุบัน
๒. วัดท่าโรงช้าง ต่อมาได้ชื่อใหม่ว่า วัดท่าวิเศษกุญชร หรือวัดศรีมิ่งเมือง ปัจจุบัน
๓. วัดท่าเหนือ ร้างมานานแล้ว ปัจจุบันเห็นแต่เพียงต้นโพธิ์ใหญ่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ เขตของวัดอยู่บริเวณฝั่งซ้ายสำราญใกล้ ๆ เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ ปัจจุบัน
๔. วัดเลียบ ร้างมานานเหมือนกัน ทางรัฐบาลเคยเช่าตั้งเป็นโรงไฟฟ้าอยู่คราวหนึ่ง ต่อมาจึงเป็นวัดเลียบบูรพาราม
๕. วัดเจียงอีศรีมงคลวราราม(พระอารามหลวง) ซึ่งเป็นวัดใหญ่อีกวัดหนึ่งที่มีความสำคัญ ในทางการปกครองสงฆ์มาจนถึงปัจจุบันนี้

สรุป วัดมหาพุทธาราม เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งมาก่อนเมืองศรีสะเกษ โดยเดิมเรียกว่า “วัดป่าแดง” ภายหลังได้ถือเอาพระพุทธรูปโบราณศักดิ์สิทธิ์ เป็นสำคัญ จึงได้เปลี่ยนเป็น “วัดพระโต” ตามลักษณะของพระพุทธรูปแต่นั้นมา เมื่อปีพ.ศ. ๒๔๙๔ ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “วัดมหาพุทธาราม” และได้เป็นวัดพัฒนาตัวอย่างมาโดยลำดับ เคยเป็นวัดที่มีเจ้าคณะจังหวัดฝ่ายมหานิกายปฏิบัติศาสนกิจหลายรูป และปัจจุบันวัดมหาพุทธาราม ได้เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ แห่งหนึ่งของจังหวัดศรีสะเกษด้วย

ศาลหลักเมืองศรีสะเกษ

ศาลหลักเมืองศรีสะเกษ

ตั้งอยู่ : สี่แยกถนนเทพา ตัดกับถนนหลักเมือง ด้านทิศตะวันออกของศาลากลางห่างจากเขตศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ เพียง ๑๐ เมตร เท่านั้น ศาลหลักเมืองเดิมมีสภาพชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมานาน จึงไม่สะดวกในการประกอบพิธีกรรมและสักการบูชา ในปี ๒๕๒๙ จังหวัดศรีสะเกษ จึงได้ทำการก่อสร้างศาลหลักเมืองขึ้นใหม่ในบริเวณเดิม โดยได้ขยายบริเวณที่ตั้งไว้ให้กว้างออกไปอีกการก่อสร้างเป็นแบบจัตุรมุข กรุด้วยหินอ่อนทั้งหลังและกระจกสี ส่วนจั่วด้านทิศใต้ประดิษฐาน ตรา "กาญจนาภิเษก" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราช-สมบัติครบ ๕๐ ปี องค์เสาหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ยอดเสาแกะสลักเป็นรูปหัวใจเม็ดตรง มัดถกะ เส้นผ่าศูนย์กลางของต้นเสา ๓๐ เซนติเมตร ความสูงจากฐานถึงยอดเสา ๒๒๙ เซนติเมตรสิ้นค่าก่อสร้าง ๓,๖๙๐,๐๐๐ บาท นับเป็นศาลหลักเมืองที่มีความสวยงามแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม

๑. เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ที่จะทำให้มนุษย์สามารถสืบสานอดีตอันยาวนานของตน และเห็นร่องรอยอารยธรรมความเจริญที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้
๒. เป็นโบราณวัตถุที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้กับประชาชนทั่วไปได้กราบไหว้สักการบูชา

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ เป็นสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๘๐ พรรษาแห่งแรกของประเทศไทย ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองครก อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ติดกับบริเวณวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ มีเนื้อที่ ๒๓๗ ไร่ ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดสวนแห่งนี้เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

หน่วยงานรับผิดชอบในการดูแลรักษา คือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ ต้นไม้ประจำสวนคือ ลำดวน (*Melodorum fruticosum* Lour.)

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดสวนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

ลักษณะของสวน

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ เป็นที่ราบมีความสูงต่ำตามลักษณะเดิมของบริเวณ ภายในสวนมีลำห้วยธรรมชาติ ๒ สาย คือ ห้วยปูนใหญ่ และห้วยปูนน้อย ไหลมาบรรจบกันที่ด้านเหนือของสวน ซึ่งมีฝายกันเป็นที่เก็บกักน้ำเพื่อความสวยงาม เป็นสวนน้ำเพื่อการพักผ่อนอย่างสงบโดยรอบและใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับระบบชลประทาน พื้นที่เดิม เป็นป่าละเมาะธรรมชาติที่อุดมด้วยพรรณไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งประดู่ พยุง ตะแบก มังคุดป่า ชะพวงและมะส้าน โดยเฉพาะต้นลำดวนที่มีขึ้นอยู่มากมายในพื้นที่ ประมาณได้มากถึง ๕๐,๐๐๐ ต้น จากการสร้างสวนนี้เองที่จังหวัดศรีสะเกษ ได้นำต้นลำดวนมาเป็นต้นไม้ประจำจังหวัด โดยพื้นที่เดิมมีส่วนหนึ่งที่เป็นป่าธรรมชาติที่มีสัตว์ป่า และนกอาศัยอยู่เดิมแล้วเป็นจำนวนมากและหลากหลายชนิด เช่น กระรอก กระแต อีเห็นลายจุด พังพอน รวมทั้งกระจง ผู้ออกแบบวางผังจึงกำหนดให้คงไว้เป็นแหล่งพักพิงของสัตว์ป่า

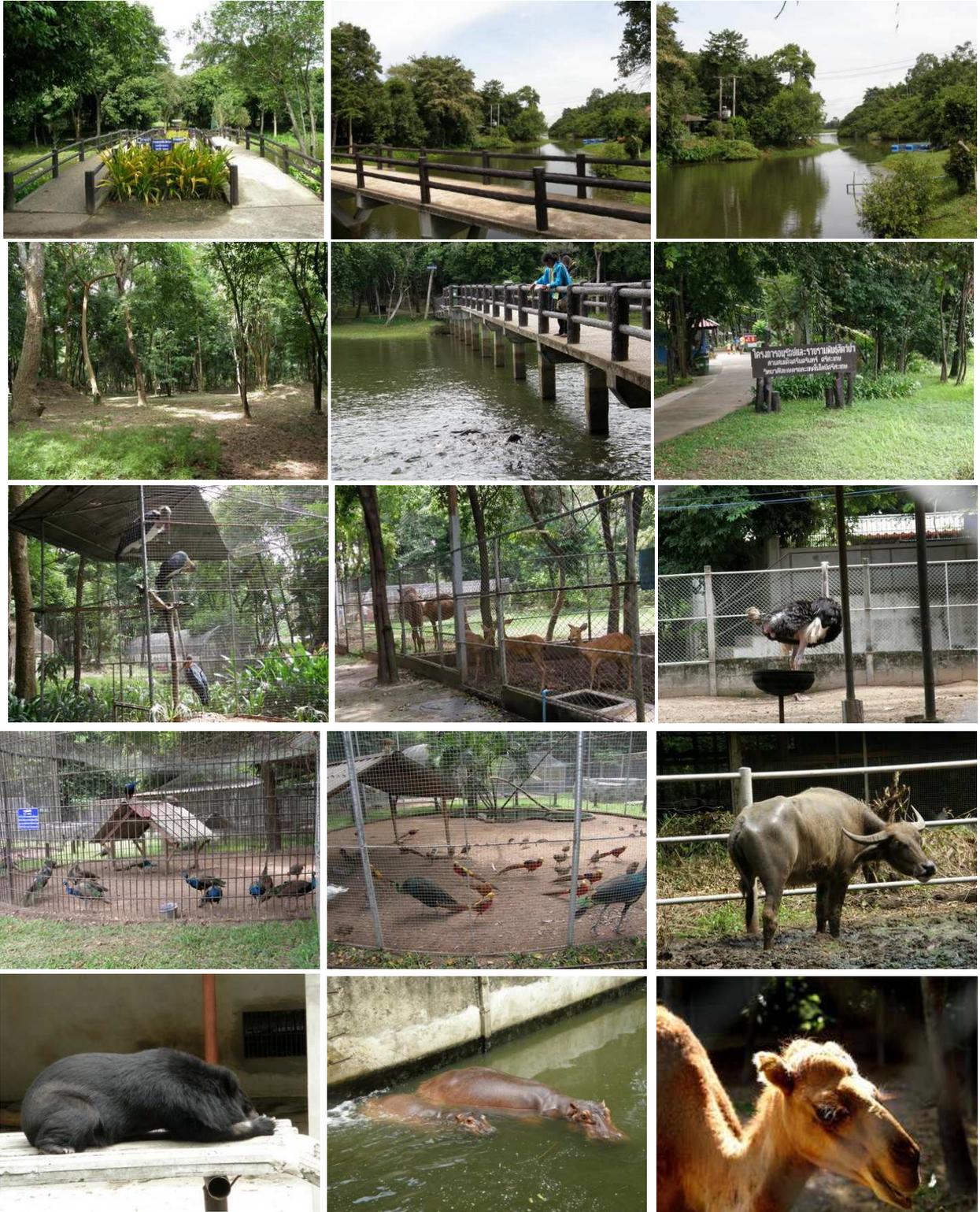
สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ เป็นสวนที่มีความเป็นธรรมชาติมากเนื่องจากเดิมเป็นป่า อยู่ แล้ว จึงมีความร่มรื่นและสวยงามเป็นพิเศษ เหมาะสำหรับการพักผ่อนแบบผ่อนคลายและ แบบ กระฉับกระเฉงที่สามารถเดินหรือวิ่งเหยาะไปตามถนนวงรอบที่กว้างและร่มรื่น นอกจากนี้ยังเป็น แหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด

ภายในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ มีพระราชนุสาวรีย์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี บริเวณทางเข้าสวนฯ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ ได้ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติในด้านต่างๆ ของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในจังหวัดศรีสะเกษ ตลอดจนใช้เป็นสถานที่จัดงานสำคัญของจังหวัด ได้แก่ งานเทศกาลดอกกล้าดวนบาน สืบสานตำนานสีเผ่าไทย งานเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และงานอาลัยวันคล้ายวันสวรรคตสมเด็จพระย่า และยังเป็นที่ตั้งของสวนสัตว์จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ ได้ดำเนินการจัดสร้างสวนสัตว์เพิ่มเป็นองค์ประกอบของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ศรีสะเกษ โดยนำสัตว์ป่าของไทยและต่างประเทศ เช่น เม่น กวาง ไก่ฟ้าหลากหลายชนิด นกกระจอกเทศ จระเข้ งู นกแร้ง เต่า รวมทั้งฮิปโปโปแตมัส

และสัตว์อื่นๆ อีกจำนวนมาก ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม อีกทั้งยังเป็นแหล่งทัศนศึกษาของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดใกล้เคียง

อาคารขุนอำไพพาณิชย์

บ้านขุนอำไพพาณิชย์

ตั้งอยู่ถนนอุบล ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ตั้งอยู่ภายในเขตเทศบาลเมือง ที่ถนนอุบล เป็นตึกเก่าของขุนอำไพพาณิชย์ (อินทร์ นาคสีหราช) คหบดีชาวศรีสะเกษ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ โดยช่างชาวจีนและชาวมอญ ตัวอาคารมีรูปทรงและลวดลายปูนปั้นที่งดงามตามคติความเชื่อของชาวจีน ได้รับการบูรณะและอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดีจนได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการดีเด่นการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในเมืองเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน

ภาพก่อนปรับปรุง

ภาพหลังปรับปรุง

ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ศรีสะเกษอควาเรียม

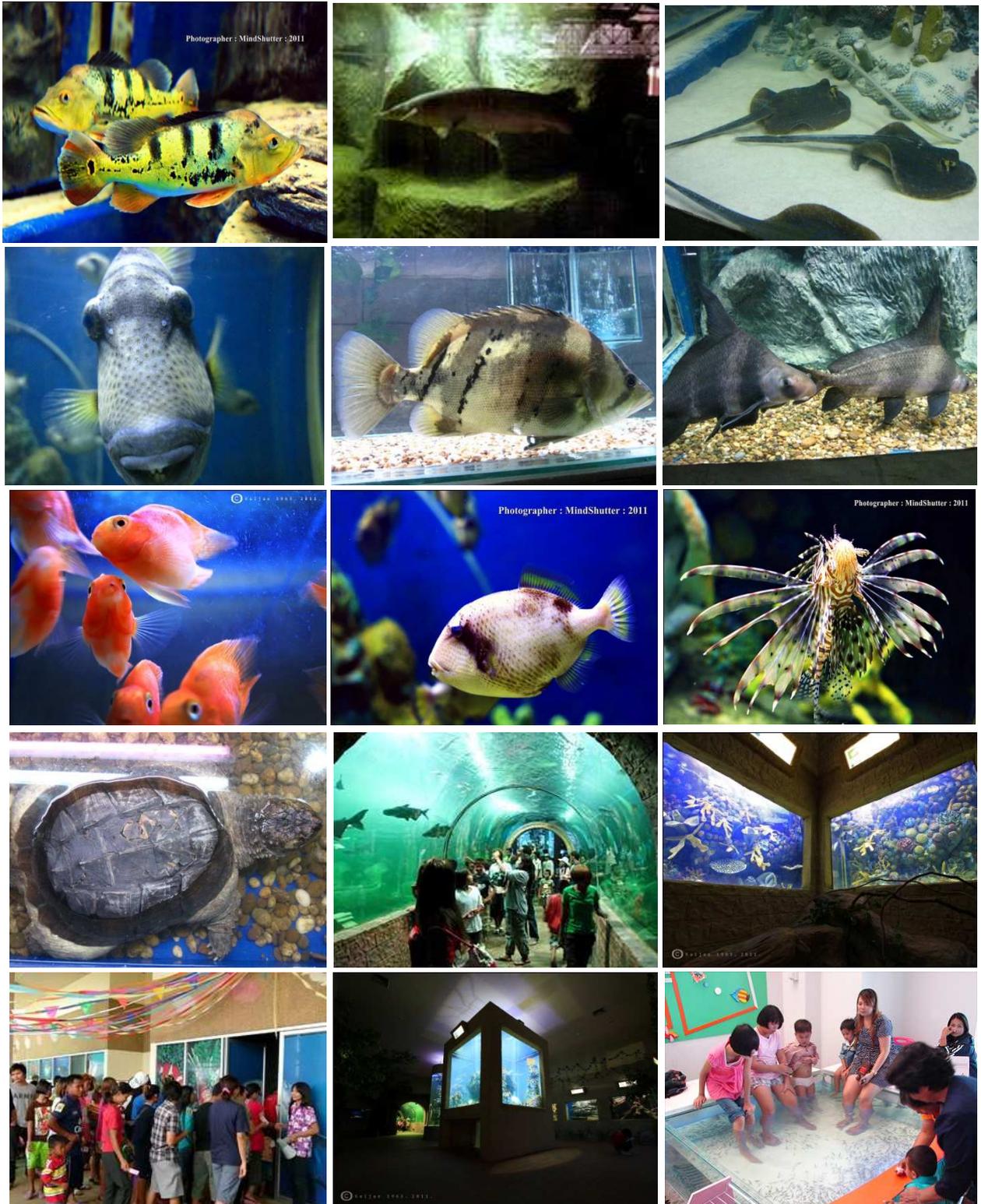

ตั้งอยู่ในสวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา (เกาะห้วยน้ำคำ) อ.เสียงเมือง ต.หนองครก อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ เป็นอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ ในการดูแลของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ซึ่งมีแนวคิดมุ่งเน้นการพัฒนาให้ความรู้ สร้างความเพลิดเพลิน ส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป นอกเหนือจากการเรียนรู้ในตำรา หรือในห้องเรียน ภายในอาคารได้จัดโซนปลาทะเล ปลาน้ำจืด ปลาสวยงาม โดยมีปลาน้ำจืด ๗๙ ชนิด และปลาทะเล ๒๒ ชนิด จำนวนกว่า ๔,๐๐๐ ตัว ตกแต่งในบรรยากาศไดโนเสาร์โลกล้านปีที่แปลกใหม่ ทั้งยังมีอุโมงค์แก้วใต้น้ำที่มีความยาวถึง ๒๔ เมตร ซึ่งจะทำให้ผู้ชมได้สัมผัสกับฝูงปลาที่แหวกว่าย ได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำจังหวัดศรีสะเกษ เป็นอาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำแห่งเดียวในเขตภาคอีสานตอนล่าง นับเป็นแหล่งเรียนรู้แห่งใหม่ด้านชีววิทยาและพฤติกรรมของสัตว์น้ำ ตลอดจนการอนุรักษ์ธรรมชาติ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง รองจากเขาพระวิหาร เพราะจังหวัดศรีสะเกษเป็นเมืองหน้าด่าน เปิดประตูไปสู่ภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้าน ที่จะเกิดการจับจ่ายใช้สอยทางด้าน การท่องเที่ยว ทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดหมุนเวียน

ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำศรีสะเกษ เปิดให้เข้าชมในวัน อังคาร-วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ปิดทำการทุกวันจันทร์ อัตราค่าเข้าชมเด็ก ๒๐ บาท ผู้ใหญ่ ๓๐ บาท สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานเทศบาลเมืองศรีสะเกษ โทร. ๐ ๔๕๖๑ ๒๖๘๖ , ๐ ๔๕๖๒ ๐๒๑๑-๔

- สำหรับศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำในเขตภาคอีสานนั้นขณะนี้มียู่ทั้งหมด ๕ แห่ง ได้แก่
๑. ศูนย์แสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
 ๒. ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ถนนสุนทรเทพ(หน้าวัดบึงปลาอุบชัย) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
 ๓. ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์ปลาน้ำจืดจังหวัดสกลนคร สถานีประมงน้ำจืด ถนนใสสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
 ๔. พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจังหวัดหนองคาย มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

๕. ศูนย์แสดงพันธุ์สัตว์น้ำจังหวัดศรีสะเกษ สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา (เกาะกลางน้ำห้วยน้ำคำ) อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

บ้านตระกวน ม.๓ ชุมชนแห่งความพอเพียง

บ้านตระกวน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

บ้านตระกวน ม.๓ ต.พิงพวย อ.ศรีรัตนะ จ.ศรีสะเกษ เป็นชุมชนเฝ้าดั้งเดิม ชาวพื้นเมือง มีวัฒนธรรมแบบส่วย มีประเพณีเป็นของตนเอง และยังมีอนุรักษ์จนถึงปัจจุบัน พื้นที่ส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นที่ราบ จึงเหมาะสำหรับการทำนา มีลำห้วยทา คลองระวีและหนองพิงพวยเป็น แหล่งน้ำสำคัญ พื้นดินเป็นดินร่วนปนทราย ฤดูแล้งขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร จนเป็นเหตุ ให้เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องหันมาพึ่งพาตัวเอง มีการรวมกลุ่มการผลิตตามแนว “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

คุณวุฒิชัย สัตพันธ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ วัย ๓๘ ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๕๐ ม.๓ บ.ตระกวน ต.พิงพวย อ.ศรีรัตนะ จ.ศรีสะเกษ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๐ และเป็นผู้ก่อตั้งโครงการต่าง ๆ ภายในชุมชนที่ประสบความสำเร็จ จนได้รับรางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด ในปี ๒๕๕๒

บ้านตระกวน ม.๓ ตำบลพิงพวย ประกอบไปด้วยประชากร ๒๐๐ ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ๑,๐๐๗ ราย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ภายในชุมชนมีบุคคลากรที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญาในด้านต่างๆ ดังนี้

นายฤทธิ์ ศรีสุข เป็นผู้มีความรู้ในด้านภูมิปัญญาขนบธรรมเนียม-ประเพณีพื้นบ้าน

นายนันท์ บรรพชาติ เป็นผู้มีภูมิปัญญาในด้านการจักสาน

นายคิน ประทุมวงศ์ เป็นผู้มีภูมิปัญญาในด้านสมุนไพรพื้นบ้าน

นายยงยุทธ มีตาบุญ เป็นผู้มีความรู้ในด้านเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ

นางฤทธิ์ หาญศึก เป็นผู้มีองค์ความรู้ในด้านการทำขนมโบราณพื้นบ้าน

นางลัดดา มะโนชาติ เป็นผู้มีองค์ความรู้ในด้านการทอผ้า

นายปัญญา ปทุมวงศ์ เป็นผู้มีองค์ความรู้ในด้านดนตรีพื้นบ้าน

นายบุญ สุดไสย เป็นผู้มีองค์ความรู้ในด้านภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน

กิจกรรมที่เด่นๆ ภายในชุมชนที่ส่งเข้าประกวดในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี ๒๕๕๒ อาทิ การปลูกผักสวนครัวในล้อยางรถยนต์เพื่อบริโภคในครัวเรือน , การทำเกษตรกรรมธรรมชาติโดยการเลี้ยงหมูหลุมเพื่อจำหน่ายและผลิตปุ๋ยโดยการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน , การเพาะเลี้ยงจิ้งหรีด , การเผาถ่านแกลบและพืชสมุนไพรเพื่อใช้ขับไล่แมลง , การทำปุ๋ยสัตว์อินทรีย์ , ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและอาหารเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้เองเพื่อลดรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยและเป็นการเพิ่มรายได้ ขยายโอกาสและลดการใช้สารเคมี , จัดทำโรงเพาะเห็ดเพื่อส่งเสริมอาชีพชุมชน , จัดตั้งกลุ่มจักสานพื้นบ้านจัดตั้งกลุ่มจัดทำเฟอร์นิเจอร์พื้นบ้าน , กลุ่มสมุนไพรพื้นบ้าน , กลุ่มการทำขนมโบราณพื้นบ้าน , กลุ่มดนตรีพื้นบ้าน , การจัดทำบัญชีครัวเรือน , ส่งเสริมการผลิตน้ำยาล้างจาน สบู่ แชมพูสมุนไพรและน้ำยาเอนกประสงค์ใช้เองเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีการประชุมประจำเดือนเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับประชากรในชุมชน จัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนกันเองเพื่อใช้ศึกษาร่วมกันภายในชุมชน คือ ศูนย์เรียนรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงหมูหลุม ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลา กบ ศูนย์เรียนรู้ การเพาะเห็ดขอนไม้ จุดเรียนรู้การเผาถ่านและการทำน้ำส้มควันไม้ จุดเรียนรู้การผสมอาหารหมู ปลา กบ จิ้งหรีด ไว้ใช้เอง และจัดทำเป็นจุดเรียนรู้อื่นๆในอีกหลายๆจุดภายในชุมชน เป็นต้น

สวนเกษตรและผลไม้บ้านชำตารมย์

สวนเกษตรและผลไม้บ้านชำตารมย์ ตำบลตระกาจ สวนเงาะ-ทุเรียน บ้านชำตารมย์ อำเภอกันทรลักษ์ เป็นหมู่บ้านโครงการนำร่อง และได้สร้างจุดบริการนักท่องเที่ยวบริเวณบ้านศรีอุดม ในตำบลเดียวกัน ซึ่งติดกับเส้นทางหลักสายโชคชัย-เดชอุดม นับเป็นจุดเชื่อมต่อเครือข่ายในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีผลผลิตทางการเกษตรตลอดทั้งปี ได้แก่ เงาะ ทุเรียน สะตอ ลองกอง ยางพารา มะม่วง ส้มโอ หอมแดง กระเทียม ฯลฯ หมู่บ้านนี้ได้รับการจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ผลิตทุเรียนคุณภาพจากกรมส่งเสริมการเกษตรช่วงเวลาที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ค่าเข้าชมสวนและชิมผลไม้คนละ ๕๐ บาท

การเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวสวนเกษตร/ผลไม้ ห่างจากตัวจังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ ๖๕ กิโลเมตร และห่างจากอำเภอกันทรลักษ์ ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทาง [ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๑](#) ถึงสี่แยกการช่าง เลี้ยวซ้ายมาตาม [ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔](#) (โชคชัย-เดชอุดม) ถึงบ้านชำตารมย์ เลี้ยวซ้ายประมาณ ๑ กิโลเมตร ก็ถึงสวนเกษตรและผลไม้ ช่วงฤดูกาลในการท่องเที่ยวสวนเงาะและทุเรียน คือ เดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม

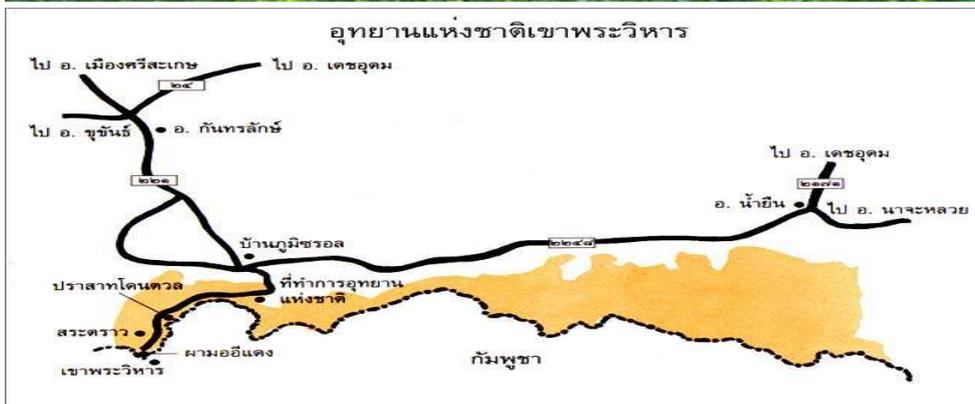
ปราสาทโดนตวล

ปราสาทหินโดนตวล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของบ้านภูมิซรอล ตำบลเสาชงชัย อำเภอกันทรลักษณ์ ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐร่วมกับศิลาแลง บริเวณฐานและเรือนธาตุเกือบทั้งหมดก่อด้วยศิลาแลงและต่อก่อขึ้นไปด้วยอิฐจนถึงยอดปราสาท มีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุม กว้างด้านละประมาณ ๗ เมตร หันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณทางเข้าทำเป็นมุขยื่นออกมา โดยมีแนวเสาหินทรายสองข้าง

ต่อออกมา สันนิษฐานว่าเป็นเสารองรับหลังคาของส่วนที่เรียกว่ามณฑป ด้านหน้ามณฑปมีประตูทางเข้า สามประตู ที่วงกบประตูช่องกลางทั้งสองข้างมีจารึกปรากฏอยู่ กรอบประตูส่วนที่มีจารึกชำรุดหักพังไป เป็นจารึกด้วยอักษรขอมโบราณ เป็นภาษาเขมรสันสกฤต ที่กรอบประตูด้านเหนือมี ๑๓ บรรทัด ด้านใต้ มี ๑๕ บรรทัด เนื้อความกล่าวถึงนามเจ้านาย หรือชนชั้นปกครอง จารึกมหาศักราช ๙๒๔ (พ.ศ.๑๕๔๕) ถัดจากยอดมณฑปออกมาปรากฏแนวเสาหินทรายสองข้าง สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นซุ้มประตูแต่ไม่พบกรอบประตู พบแต่หินทราย ที่มีลักษณะเป็นธรณีประตูตั้งไว้ระหว่างเสา หน้าธรณีประตู มีอัญมณีหินทรายวางอยู่ ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ของปราสาทมีหินทรายเรียงต่อกันไป เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๓ คูณ ๕ เมตร อาจเป็นบรรณาลัย ถัดจากตัวปราสาทไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๕๐ เมตร มีสระน้ำมีลักษณะเป็นคันดินที่มีน้ำขังอยู่ พบร่องรอยการตัดหินทรายที่เชื่อว่าจะนำไปสร้างปราสาท มีตำนานเล่าว่านางนมใหญ่ (เนียงเตะทม) ได้แฉะพักที่แห่งนี้ในขณะที่เดินทาง ไปเฝ้ากษัตริย์พระองค์หนึ่ง

อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร

อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร อยู่ในพื้นที่ของอำเภอน้ำยืน อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี และอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีเนื้อที่ประมาณ ๘๑,๒๕๐ ไร่ (๑๓๐ ตารางกิโลเมตร) อาณาเขต

ด้านใต้ติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีถนนและบันไดทางขึ้นสู่ปราสาทเขาพระวิหารบริเวณผามออีแดง ในตำบลเสาช้างชัย อำเภอกันทรลักษ์ เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๔ ก ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๑) นับเป็นอุทยานแห่งชาติ ลำดับที่ ๑๙ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๘๓ ของประเทศ

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาพระวิหาร ป่าฝั่งลำโดมใหญ่ ท้องที่อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ และอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นพื้นที่ป่าไม้ชายแดนให้เป็นที่เพื่อการอนุรักษ์ ห้ามเข้าไปและอาศัยอยู่โดยเด็ดขาด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวยังคงความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้และเป็นแหล่งต้นน้ำ ลำธาร มีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่มาก มีทัศนียภาพที่สวยงาม ตลอดจนโบราณสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และกรมป่าไม้กำหนดและประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหารมีทัศนียภาพและทิวทัศน์ที่สวยงามอยู่หลายแห่ง เช่น ภาพสลักนูนต่ำใต้ผามออีแดง จุดชมวิวผามออีแดง จุดชมวิวหน้าผาช่องโพบย บริเวณป่าและสวนหินรอบสระตราว ถ้ำฤๅษี

แหล่งตัดหิน สลุปคู่ น้ำตกผาช่องโพน ภูเขียงหม้อ ปราสาทโดนตวล และที่สำคัญคือ ปราสาทเขาพระวิหาร อันเป็นโบราณสถานสำคัญเก่าแก่ ที่เคยเป็นกรณีพิพาทระหว่างไทยกับประเทศกัมพูชา เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๕

และในที่สุดศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ศาลโลก) ได้ตัดสินให้ตัวปราสาทอยู่ในอธิปไตยของ ประเทศกัมพูชา แต่ถนนและบันไดทางขึ้นสู่ปราสาทเขาพระวิหารอยู่ทางฝั่งไทย และพื้นที่ทางขึ้นบริเวณ ฝายมออีแดงที่จังหวัดศรีสะเกษเป็นทางขึ้นที่สะดวกที่สุด

พันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาลาดชันเป็นเนินเขา สภาพป่าส่วนมากเป็นป่าเบญจพรรณประกอบด้วยไม้สำคัญ ได้แก่ ประดู่ ตะเคียนหิน ตะแบก เต็ง รัง พะยูง นนทรี พยอม แดง ฯลฯ ไม้มีตั้งแต่ขนาดกลาง ถึงใหญ่ พื้นที่บางส่วนผ่านการทำไม้มาแล้ว นอกจากนี้ยังมีไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไม้ หวาย กล้วยไม้ดิน ที่มีขึ้นตามลานหินและหญ้าต่าง ๆ มีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่ทั่วไป เช่น หมูป่า กวาง เก้ง กระต่าย กระรอก ชะนี ชะมด และนกต่าง ๆ ซึ่งสัตว์ป่าเหล่านี้ควรมีการเคลื่อนย้ายถิ่น เพื่อเป็นการหลบหลีกภัยไปมาระหว่างพื้นที่ป่าของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ยังมีสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น ค้างคาว แมลงจำพวกผึ้ง ผีเสื้อ จักจั่น และงูต่าง ๆ เป็นต้น

บ้านพักทางการที่ตั้งในอุทยานฯ

บริเวณ	ชื่อที่พัก	ห้องนอน	ห้องน้ำ	ราคา/คืน	สิ่งอำนวยความสะดวก
โซน ๑	เขาพระวิหาร ๒๐๑ เนินนัดาว	๒	๒	๒,๐๐๐	มีเครื่องนอน, เครื่องปรับอากาศ, โทรทัศน์, ตู้เย็น, โต๊ะเครื่องแป้ง, โต๊ะรับแขก, เครื่องทำน้ำอุ่น
โซน ๒	เขาพระวิหาร ๒๐๒ มออีแดง	๒	๒	๒,๐๐๐	มีเครื่องนอน, เครื่องปรับอากาศ, โทรทัศน์, ตู้เย็น, โต๊ะเครื่องแป้ง, โต๊ะรับแขก, เครื่องทำน้ำอุ่น

สถานที่ติดต่อ

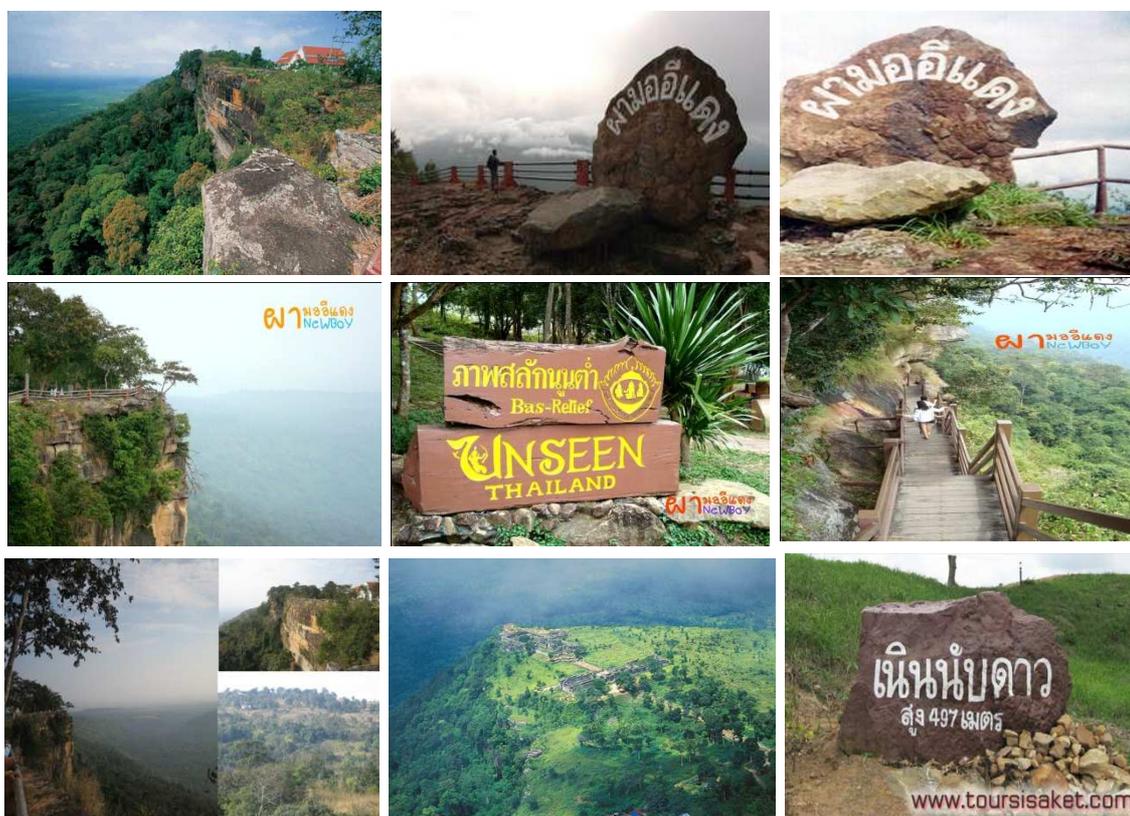
อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร

ตู้ ปณ ๑๔ อ.กันทรลักษณ์ จ.ศรีสะเกษ ๓๓๑๑๐

ผามออีแดง

เป็นหน้าผาสูง ๕๐๐ เมตร แบ่งเขตแดนไทย-กัมพูชา เป็นหน้าผาหินสีแดงที่มองเห็นทัศนียภาพ ของดินแดนเขมรต่ำได้กว้างไกลสุดตา และเป็นประตูสู่ปราสาทเขาพระวิหาร ณ หน้าผาแห่งนี้ นอกจากจะเป็นจุดชมทิวทัศน์แผ่นดินเขมรต่ำและเป็นจุดที่ปรากฏรอยภาพแกะสลักหินโบราณที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย จนกลายเป็นแหล่ง Unseen Thailand และจากจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็น ปราสาทเขาพระวิหารได้ นับเป็นจุดชมวิวในมุมสูงที่สวยงามแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ในช่วงฤดูฝนจะปรากฏทะเลเมฆที่ไหลมาจากที่ราบแผ่นดินเขมรต่ำ มาปะทะหน้าผาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ไปเยือนผามออีแดง ในฤดูนี้ จะได้มีโอกาสอาบเมฆอย่างแสนประทับใจ

ภาพสลักนูนต่ำ

ภาพสลักนูนต่ำ รูปแกะสลักโบราณ

เป็นศิลปะแบบโบราณที่น่าสนใจซึ่งแกะสลักนูนต่ำเป็นภาพคน ๓ คนหรือเทพสามองค์ ในเครื่องแต่งกายแบบชาวกัมพูชา สันนิษฐานว่าพระนารายณ์อวตารปางวราหาวตาร ซึ่งซ่อนตัวอยู่ใต้หน้าผามานับพันปี อยู่ทางทิศใต้ของผามออีแดง สร้างขึ้นก่อนปราสาทเขาพระวิหาร ราวกลางศตวรรษ ที่ ๑๑ อายุประมาณ ๑,๕๐๐ ปี เชื่อว่าเป็นที่ซ่อนมือของช่างในการแกะสลัก ก่อนเริ่มการแกะสลักจริงที่ปราสาทเขาพระวิหาร มีบันไดให้ลงไปชมได้สะดวก

สถูปคู่

สถูปคู่

ชาวบ้านเรียกว่าพระธาตุ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของผามออีแดง ตัวสถูปก่อสร้างด้วยหินทรายขนาดกว้าง ๑.๙๓ เมตร สูง ๔.๒๐ เมตร ตัดเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมลูกบาศก์ด้านบนกลมมนตั้งอยู่คู่กันข้างในเป็นโพรงบรรจุสิ่งของ เชื่อกันว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความอุดมสมบูรณ์ของสมัยนั้น ถ้าเดินทางจาก ผามออีแดงไปยังเขาพระวิหาร ก็จะต้องผ่านสถูปคู่นี้

สระตราว หรือห้วยตราว

สระตราว หรือห้วยตราว

อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร เป็นแอ่งน้ำกว้างใหญ่ มีน้ำตลอดทั้งปี บริเวณโดยรอบเป็นลานหินทราย มีร่องรอยการตัดหินเพื่อนำไปสร้างปราสาทเขาพระวิหาร สระตราวจะรองรับสายน้ำที่ไหลผ่านถ้ำใต้เพิงหินลงสู่บริเวณที่ลุ่มต่ำ ซึ่งมีแนวหินซ้อนกันเป็นขอบเขื่อนกั้นสายน้ำให้ไหลไปตามที่ต้องการ (สร้างด้วยท่อนหินทรายซึ่งตัดมาจากแหล่งตัดหินมาวางเรียงกันอย่างเป็นระเบียบ) มีผู้สันนิษฐานว่า ที่ลุ่มตรงนี้คือ บารายหรือแหล่งเก็บน้ำของขอม ซึ่งปัจจุบันได้มีการบูรณะและทำความสะอาดให้สามารถเก็บกักน้ำและนำมาใช้อุปโภคบริการแก่เจ้าหน้าที่ และผู้มาเยี่ยมชม ณ บริเวณผามออีแดงและปราสาทเขาพระวิหาร

แหล่งตัดหินเขาพระวิหาร

ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร เป็นบริเวณที่ทำการตัดหินเป็นท่อนสี่เหลี่ยม เข้าใจว่าคงเตรียมตัดหิน เพื่อใช้ในการก่อสร้างทำนบสระตราว สำหรับกักเก็บน้ำไว้ใช้ซึ่งมีทั้งหินที่ตัดเป็นท่อนแล้ว และยังตัดไม่เสร็จอยู่ในลักษณะเตรียมการอยู่ใกล้บริเวณทำนบสระตราวนั้นเอง หรืออาจจะเป็นร่องรอย

การตัดหินเป็นก้อนสี่เหลี่ยม เพื่อนำไปสร้างปราสาทเขาพระวิหาร บนลานหินทรายของเทือกเขาพนมดงรัก โดยในเขตอุทยานฯ ค้นพบที่บริเวณลานหินผามออีแดง สฎูปคู่ และบารายสระตราว